

Πολλά έχουν γραφτεί και πολλά έχουν γίνει τις τελευταίες μέρες μετά την βίαιη εκκένωση της κατάληψης του Ευαγγελισμού με εντολή της Πρυτανείας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Ο αρνητικός κοινωνικός αντίκτυπος είναι έντονος και αναδεικνύει τα πολλά και σοβαρά ζητήματα που τίθενται: την αδικαιολόγητα σκληρή (και παρ' ολίγον θανάσιμη) βία που ασκήθηκε, την πολιτική σκοπιμότητα της εκκένωσης και τη χρονική στιγμή που επιλέχτηκε να γίνει, αλλά και τις σοβαρές αυθαιρεσίες που διαπράττει ένας δημόσιος φορέας όπως το Πανεπιστήμιο Κρήτης, όχι απλά ανενόχλητα, αλλά με την ισχυρή κάλυψη της Αστυνομίας και περιφρούρηση από αυτήν της τελούμενης αυθαιρεσίας. Θα έμοιαζε αδιανόητο όλο αυτό και όμως συμβαίνει.

Είναι γνωστό ό,τι το κτίριο του παλαιού νοσοκομείου «ο Ευαγγελισμός» έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού, ήδη από το 1996 σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/480/11926/6-2-1996 (που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 190/Β/21-3-1996) όπου και αναφέρεται ό,τι *"...πρόκειται για αξιόλογο κτίριο που βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της πόλης και είναι σημαντικό για τη μελέτη της ιστορίας της Αρχιτεκτονικής και συνυφασμένο με τις μνήμες των κατοίκων της περιοχής."*

Βέβαια την αξία ενός τέτοιου ιστορικού, διατηρητέου κτιρίου για το πολιτιστικό περιβάλλον της πόλης, δε χρειάζεται να την αναζητήσουμε ανατρέχοντας σε εδάφια της νομοθεσίας, αφού βιωματικά ο κάθε επισκέπτης ή κάτοικος της πόλης, μπορεί να εντοπίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, που το καθιστούν και τοπόσημο για την περιοχή.

Βάση των διατάξεων του άρθρου 24 του Συντάγματος και όπως αναφέρεται αυτολεξεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, έχει καθιερωθεί *«ιδιαιτερη κρατική προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος και των μνημείων της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς, όπως είναι τα διατηρητέα κτίρια, υπό την έννοια ότι το κράτος έχει την υποχρέωση να λαμβάνει ειδικά νομοθετικά μέτρα με τα οποία να εξασφαλίζεται η διαρκής προστασία τους.»* Η αναγκαιότητα αυτής της νομοθετικής ρύθμισης βασίζεται στο ότι *«η αποκατάσταση και ανάδειξη των διατηρητέων κτιρίων συμβάλλει στην αναβάθμιση του πολιτιστικού περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής κατοίκων και επισκεπτών».*

Για οικοδομικές εργασίες που εκτελούνται στο εντός τειχών τμήμα της πόλης του Ηρακλείου, (που είναι κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος) απαιτούνται ιδιαίτερες εγκρίσεις από τους αρμόδιους φορείς. Πόσο μάλλον όταν πρόκειται για ιστορικό διατηρητέο μνημείο. Για τον φάκελο μελέτης (με προτεινόμενες εργασίες) που κατατίθεται στην Υπηρεσία Δόμησης προς αδειοδότηση, απαιτείται έγκριση της Εφορίας Αρχαιοτήτων Ηρακλείου και του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Ηρακλείου. Αλλά πρωτίστως και κυρίως (για το συγκεκριμένο) απαιτείται η έγκριση της Υπηρεσίας Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης, η οποία έγκριση έπεται σχετικής θετικής γνωμοδότησης του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Κρήτης. **Τότε και μόνο τότε μπορεί να εκδοθεί από την Υπηρεσία Δόμησης η σχετική έγκριση εργασιών δόμησης** για τις εγκεκριμένες εργασίες στο κτίριο.

Είναι προφανές ότι δεν υπάρχει σχετική άδεια, όχι μόνον επειδή θα την επεδείκνυαν (μετά και την κατακραυγή), αλλά και επειδή θεωρούμε βέβαιο ότι καμία από τις παραπάνω Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού δεν θα έδινε έγκριση για τέτοια καταστροφική (και αδικαιολόγητη) επέμβαση σε ένα προστατευόμενο της κτίριο.

Έχουμε λοιπόν στη προκειμένη περίπτωση:

Σε ένα κτίριο κηρυγμένο ως **μνημείο** (κτίριο "Ευαγγελισμός"), που βρίσκεται **εντός** κηρυγμένου **αρχαιολογικού χώρου**- ιστορικού τόπου (παλιά πόλη Ηρακλείου), **να εκτελούνται παράνομα εργασίες** πρακτικά **καταστροφικές** για τα στοιχεία της όψης και την όλη εμφάνιση του κτιρίου (σφραγίζονται και τσιμεντώνονται τα ανοίγματα) από τον **δημόσιο φορέα ιδιοκτήτη του** (Πανεπιστήμιο Κρήτης), υπό την **"επίβλεψη"** (όχι κάποιου αρμόδιου μηχανικού ή αρχαιολόγου, αλλά) **της Αστυνομίας**, η οποία επί πλέον **περιφρουρεί την διάπραξη της παρανομίας** (σε μια αντιστροφή και υπέρβαση προβλεπόμενων ρόλων), με την επίκληση μιας **μη τεκμηριωμένης αναγκαιότητας**, και με **κόστος την ακεραιότητα ενός μνημείου**.

Το κτίριο δυστυχώς προβλέπεται να παραμείνει στη φάση που περιήλθε, για πολλά χρόνια και να ρημάζει εγκαταλελειμμένο και χωρίς συντήρηση. Απ' όσο προκύπτει από τις δηλώσεις του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης, εκτός του ότι δεν υπάρχει η αναγκαία χρηματοδότηση, δεν υπάρχουν ούτε οι (προσπαιτούμενες) απαραίτητες μελέτες για την αποκατάσταση και αξιοποίηση του κτιρίου, ενώ πολύ ασαφής είναι ακόμη και η προτεινόμενη χρήση.

Ως σύλλογος αρχιτεκτόνων, **ζητούμε**

- **να καθαιρεθούν τα τσιμέντα από τα ανοίγματα του κτιρίου,**
- **να γίνουν οι απαραίτητες μελέτες για την αποκατάσταση του και να τηρηθούν οι προβλεπόμενες από το νόμο διαδικασίες για την εκτέλεση των όποιων εργασιών.**

Ηράκλειο, 17 Οκτωβρίου 2023,

για το δ.σ. του σ.α.ν.η.:

Ο πρόεδρος

Αντώνης Ορφανουδάκης

Η γραμματέας

Δήμητρα Χατζηανδρέου